

18.06.2018 Ministru prezidenta Māra Kučinska uzruna Latviešu zinātnieku kongresa atklāšanā

Godājamie kongresa dalībnieki!

Dāmas un kungi!

Esmu pateicīgs Ceturtā latviešu zinātnieku kongresa rīkotājiem un visai latviešu zinātnieku saimei par uzaicinājumu teikt ievadvārdus šī foruma atklāšanā. Reizēm politiķu un zinātnieku attiecības mēdz būt gana sarežģītas un tas nav tikai Latvijā sastopams fenomens. Tas, protams, neatbrīvo politiķus no pienākuma piedalīties zinātnes politikas un tās finansēšanas modeļu izstrādē. Atļaušos iezīmēt savu subjektīvu redzējumu par Latvijas valsts un zinātnes mijiedarbību.

Viena no problēmām par kuru tiek runāts gadiem ilgi ir nepietiekamais zinātnes finansējums, kurš ir paredzēts valsts budžetā. Būsim godīgi, Latvijas ekonomiskā attīstība ļauj runāt par pakāpenisku un nepārtrauktu zinātnei atvēlēto finanšu līdzekļu palielināšanu, bet revolūcija viena vai divu gadu laikā nav iespējama. Valdības kuluāros reizēm izskan doma pasludināt zinātni par nākamo gadu valdības darba prioritāti, ja tas notiek, tad tā ir jāpiepilda ar saturu, kura pamatā nevar būt tikai naudas jautājums.

Esošā zinātnes politika paredz aizvien lielāku Latvijas integrāciju globālajās zinātnes struktūrās, jo tas ir optimālais veids kā mēs, es domāju mūsu zinātniekus un uzņēmējus, varam izmantot visus mūsu intelektuālos resursus zinātnes un valsts tautsaimniecības attīstībā.

Latvijas budžets šobrīd liedz mums iespēju pilnvērtīgi attīstīt daudzu zinātnes nozaru infrastruktūru un eksperimentālo bāzi, tāpēc ir jāsadarbojas ar partneriem ārzemēs. Latvija ar saviem līdzmaksājumiem ir gatava piedalīties.

Kongresa anotācijā ir rakstīts, ka viens no tā mērķiem ir kļūt par satikšanās vietu zinātniekiem un uzņēmējiem. Zinātniekiem noteikti ir jāmeklē sadarbības partneri privātajā un valsts sektorā, jo tas varētu būt gan papildus finansējums, gan jaunu projektu tapšanas platforma. Tas attiecas uz inženierzinātnēm, ķīmiju, farmāciju, bioloģiju, medicīnu un daudzām citām zinātnes nozarēm. Domāju, ka šāda simbioze varētu būt labs arguments, lai pretendētu arī uz valsts budžeta līdzekļiem.

Runājot par zinātni kā valdības politikas prioritāti, noteikti ir jārunā par valsts finansējuma piešķiršanas kritērijiem. Tiem ir jābūt caurspīdīgiem un saprotamiem.

Viena no mūsu valdības deklarācijas sadaļām saucas “Valsts drošība un nacionālā identitāte”. Tajā tiek runāts par aizsardzības spēku stiprināšanu, par sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, bet tajā noteikti savu pienesumu var dot arī sociālo un humanitāro zinātņu pārstāvji.

Pēdējo pāris gadu notikumi pasaulē atklāj, ka jaunās komunikāciju tehnoloģijas un sociālie tīkli ir kļuvuši par efektīvu manipulācijas instrumentu gan indivīda, gan dažādu sociālo grupu līmenī. Šie instrumenti degradē ziņu nozīmību, veido īstas un fiktīvas ekstrēmu uzskatu grupas, kuras ir grūti pamanāmas, jo tās nekur neregistrējas un manifestējas tikai savstarpējā saziņā. Par to mūs brīdina drošības iestādes, mūsu ārzemju partneri, bet man ir bažas, ka pietrūkst analītiska skata uz norisēm Latvijas sabiedrībā un šo trūkumu varētu aizpildīt zinātnieki, kuri pārstāv sociālās un humanitārās zinātnes. Esmu gandarīts, ka šie jautājumi ir iekļauti kongresa dienaskārtībā.

Novēlu visiem kongresa dalībniekiem raženu darbu, jaunus sakarus ar kolēģiem daudzviet pasaulē, jaunas idejas un projektus.

Lai jums veicas!